

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Pál könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécumben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társai és Horváth Brűben: Stern M.

Nyitlér petítóra 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet”, a „Csaktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

A Muraközi-Tisztai-Önszegélyző-Szövetkezet.

1886. júniusban alakult meg a czimben megnevezett egyesület. 1890-ben újabb szervezkedett. Kétszer ötven havi munka tekinthet vissza városunknak s a Muraköznek eme legszerényebb szövetkezete, mely e hóban működésének 2-ik turnusát befejezvé, a második ciklus folyamán teljesített ténykedéséről s az egyesület beléletéről s vagyoni gyarapodásáról a jövő havi közgyűlésen fog számot adni annak az igazgatósága.

Zajtalan a szereplése, mert reklámhoz soha nem nyult. A világ jóformán tudomást sem vett róla; mert a kör, melynek érdekeit képviseli. Lármát a dologból nem csinált, hanem saját erejére utalva, minden külső segítség nélkül fáradozik egyesületének fölvirágztatásán. S ez a tömörült tisztviselők kicsiny lelkes csoportjának sikerült is, a mi annál nagyobb érdemeknek tudandó be, mert a körülmények, melyek között megindult a viszonyok, melyek hatása alatt működését az egyesület folytatta, kedvezők nem igen voltak: erejére zsibbasztólag, mondhatni bénítólag hatottak azok. De az akadályokat elhárították; a nehézségeket leküzdötték; a közömbösséget, mely valóságos pessimizmussá vált, eloszlatták; az egyesek részéről kezdetben tapasztalt as-

kálódásokat, ellenszenvet megtörték: az egyesület megizmosodva, biztos lépésekkel futja be pályáját 2-od ízben s minden baj nélkül, teljes erejében a célpontra ismét győzelmesen megáll. S ezt egyedül kitarással érthette el. Rajongás az eszme s cél iránt, ügyseretel s kollegiáltság adhattak csak erőt a küzdelemben s a jutalom az önbizalomért — a legszebb, a kifejtett fátárságért — a legmértőbb: mert a siker, melyre a periódus befejezésével a legnagyobb nyugodtsággal és elégedettséggel rámutathat, méltó az ügyhöz, méltó a harcokhoz, kik az eszmét nemes hévvel fölkarolván, tiszta kézzel megvalósításához segítették azt.

S rokonszenvünk ép ezért fokozottabb mértékben irányul a szövetkezet felé.

Intenitioja, mely czélból létesült, nemes. Az egyesület első sorban önszegélyző szövetkezet. Idegen pénz nélkül, az alapító hivatalnokoknak havonként befizelt forintjaiból gyűlt össze a tőke, melyet a tagok közt forgattak. S ebben van a határozott előnye a más pénzüzetekkel szemben. Az egyesület tagjai, ha pénzre rászorulnak, idegen emberek szeszélyének magukat kitenni nem kénytelenek; nincsenek a takarékpénztárakra utalva, a hol a kölcsönök megszárazása mégis szigorubb feltételekhez van kötve; nem kényszerítenek talán lelkellem uzsorások hálójába menekülni: van egy szövetkezet, melyhez bizalmasan fordulhatnak; a mely ugyanazon haszúból és vérből

való, a mely a kartársaknak talán nehéz helyzetét megérteni tudja s szorultságán akár pillanatra, akár hosszabb időre szívesen segít.

Pénzüzeteként az egyesület, de a leghumánusabb fajtájából, mely a lehető legcsekélyebb kamatra dolgozik; a részletek vi-szafizetésében a lehető legnagyobb elnézéssel viseltetik, hasznot nem keres s ha ilyen mutató nék is, az ismét csak a tagokra száll vissza, mert azok osztalékát képezi. Kezelése a képzelhető legolcsóbb. Kiadásai számba nem igen vehetők; lakása mibe sem kerül; alkalmazott tisztviselői ügyseretelből, minden anyagi haszon nélkül végzik munkájukat. Egyszóval minden kellék megvan ahhoz, a mi egy szövetkezetet fölvirágoztat.

Hát mit szóljunk az egyesületi szellemről, melyet a szövetkezet a tisztviselők testületében megteremtett hivatva van? A különböző érdekek elenyésztetésére, a különféle hivatalnoki osztályok sürűbb érintkezésének előmozdítására mi volna alkalmas, ha nem egy ilyen szövetkezet? S ne feledjék, hogy ily egyesület mellett komoly akarattal házi szükségleteik legnagyobb részét is jutányosabban szerezhethék be a tisztviselők mint bárki más, a hogy ez eszmével az igazgatóság ismételve már foglalkozott is, de megvalósítása a tagok tartózkodási miatt eddig még nem sikerülhetett. Az eszme az óta érettebb már, ki-

A „Muraköz” tárcája.

A „magy. kereskedelmi ifjakról.”

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

Meg kell öszintén vallanom, hogy talán merészség fölém, midőn felolvasás tartására vállalkozom, de ha mégis vállalkozom e feladatra, úgy bátorít azon remény, hogy tekintettel csekély tehetségemre, elnézők lesznek irányomban.

Hogy e tekintetben csekély a tehetségem, azt ne tessék kérem csodálni, mert ha az Egúra meg is állott volna irói vagy publicista tehetséggel, nem használhatnám fel, mert foglalkozásom folytán nagy ritkán van alkalmam e téren működni, hisz az én szónoki tehetségemet csak akkor szoktam alkalmazni, ha egy hölgynek szíveket mondok. Beszélő tehetségem alkalmazására leginkább azonban akkor nyílik tér, ha földnövények megvásárlásából gabonavétel vagy eladásal foglalkozom.

Úgybár, azt fogják mélyen t. hölgyeim és uraim kérdezni, vajjon hol kell itt a szónoki tehetség. — Elég arra a pénz. Ez nem áll, mert hogy eladhasak, sokszor a vevőnek már augusztusban tele kell a fejt beszélnem, hogy mily rosszul állanak a vetések, hogy biz éhen kell halnunk; az eladónak pedig meg kell magyaráznom, hogy a Ternava folyót nemokára szabá-

*) (Részletek Hirschmann Henriknek a Csaktornyai keresk. ifjak önk. körében t. hó 4-én tartott felolvasásából.)

nyozák, hajózható lesz és azon hozzik Csaktornyára Bécerekéről a gabonát és ezáltal az árak borzasztó módon süllyednek.

A társadalomnak önk által csak félig-igérettel ismert rétegeről, a magyar kereskedő ifjúságról, illetve annak foglalkozásáról és szellemi fejlődéséről is akarok néhány szót szólni.

Analizáljuk ezen tárgyat egészen iskolaiasan és kérdezzük először: kiket is gondolok én az említett megnevezés alatt? Azokról akarok beszélni, kik több vagy kevesebb, de mindenesetre némi iskolai kiképzés után a kereskedői pályára léptek, abból a czélból, hogy jövőt, tisztességes kenyérkereső forrást alapítsanak és hasznos tényezői legyenek azon nagy apparátusnak, mely hivatta van hazánk terményeit értékesíteni és hazánk iparát és kereskedelmét azon polczra emelni, mely alkalmas arra, hogy Európa többi művelt államaival ne csak a verseny kiállja, hanem ezeket még túl is szárnyalja. Mert nincsen ország a földön, melyet a természet minden e cél eléréséhez szükséges eszközrel úgy megáldott volna, mint szeretett hazánkat. Van itt termékeny föld, van itt bányászhat, van itt állattenyésztés és a mi a fő: van itt az ipar és földművelés s terményeinek szállítására szolgáló legcsekélyebb eszköz a vízi út. A mint már előbb említettem, iskolai kiképzés nélkül a kereskedői pályára senki nem léphet, de bármint iskolai kiképzése legyen is, ez csak egyoldalú. Teljes kiképzést csak a gyakorlati életben nyerhet, mert ha az iskolában a kereskedőt teljesen ki akarják képezni, ez először sok időt venne igénybe, másodsor pedig minden egyes szakma megtanításához, de mi több: minden egyes vidék helyi viszonyainak tanulmányozása céljából más-más iskolába kellene járni. Ugy hogy ha például va-

laki az iskolából való kilépésekor azonnal Csaktornyan akarna divatrua üzletet nyitani, úgy directe Csaktornyan kellene iskolába járnia.

Hogy a kereskedőnek szakképzettségén kívül intelligens embernek is kell lennie, bizonyítja az a tény, hogy ha például egy hölgy a divatrua üzletbe megy, nem csak azt kívánja a segédőt, hogy kalapot adjon el neki, hanem tudnia kell a történelemből még azt is, hogy Maria Terézia, midőn az országgyűlés megnyitása céljából Magyarországra járt, milyen kalapot viselt? A fűszer-egédnek kis vegyészeti tudománnyal kell bírnia, mert ha például egy háziasszony azon panaszát mondja el, ha férje mindig otthon marad, és ugyanoly szint fekete kávéat akar ebéd és vacsora után, mint a milyent a Szeivert kávéházban kapni, úgy tudnia kell, hogy az csakis egy harmad ceylon, egy harmad mokka és egy harmad java kávé keverékből érhető el. Mindezen szakképzettségén kívül szükséges, hogy a kereskedő gyorsan és biztosan tudjon számítani. — Igen fontos tényezői a kereskedői szakképzettségnek a könyvvitel és a levelezés alapos ismerete.

A könyvekből nemcsak üzletársainkkal való összeköttetésünket, illetve követeléseinket és tartozásainkat láthatjuk, hanem saját vagyoni állapotunkat mérlegelhetjük, és a bizonyos időben produkált nyereséget vagy veszteséget határozhatjuk meg.

Hogy minő szerepet játszik a kereskedelem-ben a levelezés, azt felesleges elmondanom, hisz mindnyájan tudják, hogy az üzletek perfectuálása nagyobb részt levelezés útján történik. Fődolgo tehát, hogy a levelező gondolatait helyes és könyvnyen érhető stílusban tudja kifejezni.

vitele nem sok fáradságba kerülne; vele pedig életrealitásában az egyesület csak nyerne. A M. Ö. T. Sz. tagjainak csekély száma, a cégbejegyzéssel és felszereléssel járó nagymérvő kiadások s az alakulással járó nehézség daczára életképességét be bizonyította, megérdemi, hogy gyarapodva s erősödve kezdje meg életének harmadik periódusát.

Tömrüljenek Csáktornyanak, a Muraköznek összes hivatalnokai s tisztviselői kivétel nélkül. Demonstráljanak a testületi szellem, az összetartás mellett azzal, hogy a Tiszti Szövetkezetbe tömegesen belépnek! A mellett, hogy pillanatnyi pénzzarukban magukon segíthetnek, vagy havonként befizetett csekély bevételeikből minden megerősítés nélkül idővel szép kis tőkét is gyűjthetnek; segítenek megszorult hivatalnoktársaikon; az egyesületben maguknak hatalmas bástyát teremtenek, mely a szövetkezet tagjainak, ki tudja, még miféle elnököket lesz képes idővel nyújtani!

Mi az egyesület alakulását figyelemmel kísértük, ott állottunk bölcsőjénél, érdeklődéssel kísértük működését; örömmel láttuk fejlődését, erősödését. S mert életrealitásáról meggyőződöttünk, szívünk teljes melegevel ajánljuk a Muraközi Tiszti-Öns. Szövetkezetet a tisztviselők pártoló figyelmébe

Hogyan örizzük ellen a személyes hitelt?

Kereskedelmünk és iparunk az utóbbi időben nagy lendületet nyert, a minek oka pénzügyi és hitelviszonyaink rendezésében, javításában rejlik.

Az utolsó időben különösen pénzügyi viszonyaink rendezésére fordított a főfigyelem. A valuta rendezése által hitelviszonyaink kétségtelenül megszilárdulnak.

Korunk átmeneti korszakot képez a pénz korszakából a hitel korszakába és így már most figyelmünk arra kell fordítanunk, hogy mindazon akadályokat, melyek gátolják jelentkeznek ez átmeneti korszakban, leküzdjük és ideje korán elhárítsuk.

A kereskedelem és ipar fejlődésével terjed a hitel ügyletek száma is. A hitel, mint tudjuk, kétféle, ugymint dologi és személyi, amaz konkrét javakon, míg emez az illető jellemén, képességein és élelmességén alapul. Legtöbb hitel a kereskedelem világában személyi. A kereskedelmi világnak tehát

A kereskedő ifjak társadalmi viszonyaira átterve sajnálattal mondhatom, hogy ezen osztály a társadalomban nálunk nem érte el azt a pontot, mely őt megilleti, és épen ezen baj orvoslása véget alakultak és alakulnak szakegyletek, melyek hivatalára egyesített vállakkal a közös erélyeket előmozdítani.

Anglia és Németországban, mely államok hatalmukat, a virágzó kereskedelem és iparnak köszönhetik, a kereskedő alkalmazottak a társadalomnak mérvadó rétegét képezik és köztisztelnek örvendenek. — Nálunk is a helyzet utolsó időben nagyon javult, és midőn ezen körülmény örömmel konstatáljuk, nem mulaszthatom el Baross Gábor volt kereskedelmi miniszterrel kegyelettel megemlékezni, mert ő volt az első, ki belátta azt, hogy a kereskedő ifjak szellemi és társadalmi fejlődése nem csekély befolyással van hazánk kereskedelmére és ipara fejlődésére. A kereskedelmi alkalmazottak jövendeli viszonyai a más hivatalokéhoz hasonlítva, többé kevésbé meglehetősen előnyösök, de ittenemcsak a munkát, hanem főképpen a megbízhatóságot fizetik meg, mert a kereskedő sokszor legfontosabb ügyeit, sokszor vagyona legnagyobb részét alkalmazottjára bizza,

arra kell ügyelnie, hogy személyi hitelét biztosítsa és szilárdítsa.

Hogy az egyes kereskedőknek dologi és személyi hitelképességeit kipuhatólják, alakultak majdnem gomba módra az úgynevezett információsőrök, vagyis tudósítást adó irodák. Ezen irodák magánvállalatok lévén, természetesen, hogy mindenkiféle a saját érdekeiket tartják szem előtt és ez által gyakran óriási kárt okoznak, nemcsak egyes kereskedőknek, hanem az egész kereskedelmi világnak is.

Az ilyen tudakozó intézet tagja akként ösztögtatja a jó és rossz információt kénye kedve szerint mint egy diktátor. Ha az illető ellensége: rosszat, ha rokona vagy jó barátja: hát jót üzeneteket semmisíthet meg és üzeneteket köthet. Lehet, hogy a kiről a jó értesítést ad az a világ legkevesebb jelleme, de mi haszna ha a megbízó felül az információnak, hitelt is nyújt az adott jó értesítés alapján és vagyont veszíthet.

Nagyon kívánatos lenne, ha az állam melynek kötelessége mindama akadályokkal, melyek kereskedelmünkre hátránnyal vannak, elhárítaná, megszüntetné.

Czélserű volna tehát, ha az állam maga kezelné e fontos ügyet. Mert az állami közegek által adandó tudósítások mindenestre megbízhatóbbak, hitelesebb lesznek, itt személyes kérdések a hű tudósításokat nem alterálnák és mennyi csóddal, anyagi romlással lenne kevesebb.

Külföldiek.

— **Muraközi-Tiszti-Öns. Szövetkezet** a napokban igazgatósági gyűlést tartott, melyen a II-ik ciklus főslozlatásával a 3-iknak megalakításával foglalkoztak. Határozatba ment, hogy Csáktornyanak és a Muraköznek tisztviselőit föl fogják hívni s ezért az egyes testületekhez s hivatalokhoz külön-külön s valamennyihez együttes fölhívást fognak intézni, hogy az egyesületbe való belépésre őket sarkallják. A tagságra kötelező aláírás az elemi népiskolában teljesíthető, a hól az erre vonatkozó Nyilatkozat megtekinthető s aláírható. A lezárolás a jövő hóban lesz, a mikor a beszámoló közgyűlést is megfognak tartani. Az alakulás 50 óra történik.

— **Figyelmeztetjük** azon t. ügyes bajos olvasóinkat, a kiknek a kir. járásbírósnál van dolguk hogy ezután az idező czéudulán, kitüntetett órában pontosan jelenjenek meg a bíróságnál, mert a folyó hó elején életbe lépett új, a sommás eljárásra vonatkozó törvény eltörli a bíróságoknál szokásban volt két órai várakozási időt. Ezután, a ki pontosan nem jelenik meg a kitűzött órában, el fog „makacsoltatni“, mert az új eljárás nem ismeri a régi, két órai várakozást.

— **Jegyzői szigorlatok** fognak e hó 14 — 15 és jövő hó 12 — 13-án Zala Egerszegén tartatni!

— **Csáktornyai kir. járásbírósnál** aljegyzői állás fog a legközelebb szerveztetni!

— **Kereskedelmi ifjak** önképző egyesület f. hó 4 én sikerült estélyt rendezett Az estély változatos programja és a szereplők ügyessége a jelen volt nagyszámú közönség figyelmét mindvégig lekötötte és igazi művelzetet nyújtott Az estély lefolyásáról a következőkben számolunk be: Elsőnek Herlinger Olga k. a. lépett fel Mozart Bölcső dalával. A kedves dalt helyes felfogással, biztosan s nyugodtan adta elő úgy zongorán, mint énekben. Főleg a zongorakíséret teljes elismerést érdemel. — Hirschmann Henrik a magyar kereskedelmi

ifjakról tartott figyelemre méltó alkalmi felolvasást, melyből más helyen közlünk részleteket. — Majd ismét Herlinger Olga k. a. ült a zongorához s szép ügyességgel játszotta el Leybach Sonnambula-ját. — Kopjár Sándor Petőfi: Ivás közben című költeményét szavaltta el szépen, helyes gestussal és hanglejtéssel. — Dorner József Gabányi: A föld és népei humoristikus előadásával bármely színpadon sikert aratott volna. Előadása a közönséget könnyű-kig megnevettette. — Végül Herlinger Olga k. a. több szép magyar népdalt énekelt zongorakísérettel egyetemen, hatással, a melyeket a közönség többször megújrázott. Minden egyes közreműködőt zajosan megtapsoltak és megéljeneztek a mit mindegyik teljesen meg is érdemelt. Az estély összességében azt a benyomást tette reánk, hogy egy a program választékossága, valamint az előadás szabatosága nagyobb körben is méltó lett volna a bemutásra. Örömmel konstatáljuk, hogy a kereskedő ifjak önképzőköre ismét egy nagy lépéssel haladott előre 4-iki estélyének sikerei által, s egyuttal a jelen volt közönség abbéli óhajához csatlakozunk, hogy minél előbb hasonló élvezetben részesítsék azt.

— **Éggrádon** m. hó 31-én Farkas Ferencz nagy kanizsai orvos körorvossá választott meg Hirschl Amin körorvos helyére, a ki Kis-Bukoveczre költözött.

— **Magyar gyáripár** újabb nagy diadalról igen örvendetes hírt kaptunk. A lemergi kiállítás egyik osztályában, a tüzi fecskendő osztályban megvertük valamennyi külföldi gyárat. A diadalt két törekvő iparvállalatunknak köszönhetjük. A tüzi fecskendő osztályban a legelső kitüntetést, a diszoklevelet a Tarnóczy-gyár Budapesten kapta, a második díjat, aranyérmét a Walsler-gyár Budapesten, a harmadik díjat, aranyérmét Czermak R. gyára Tepliczen, a negyediket R. A Smekal Szmichowban, az ötödiket Liél J. G. Biberachban, a hatodikat, ezüstérmét E. C. Flader Sörgenthalban, a hetediket, ezüstérmét Rözen Antal Krakóban, a nyolcadikat, ezüstérmét Doute R. Fr. Bialán és a kilencediket, bronzérmét a Geitner és Rausch fecskendőgyára Budapesten kapták. Annál nagyobb örömmel konstatáljuk a Tarnóczy-gyár e fényes sikerét, mivel ennek nagy jelentőséget azon körülmény kölcsönöz, miszerint az osztrák ipar e téren elsőrendű, régi jeles gépgyáraival szemben emelkedett elsősége és azokat tulszárnyalta. A Tarnóczy-gyár legutóbb, október 3 án Uj-Gradiskán, a Horvát Szlavon országos gazdasági kiállításon is a legelső kitüntetést, a diszoklevelet nyerte.

— **Szeszes italok kimerése.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar kir. miniszterelnök a szeszes italoknak a kávé üzletekben és czukrászdákban való kiszolgáltatására kért engedélyek kiadásánál követendő eljárásnak egyöntetlív tétele céljából, a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, a melynek lényegesebb intézkedései a következők: A kávé üzletek (kávéházak, kávémérések) vállalkozói részére általában véve csak a finomabb fajú égetett szeszes italoknak, ugymint; likőröknek és más édesített szeszes folyadékoknak, különleges pálinkaféléknek, rumnak, cognacnak és arának kis mértékben való elárusítására adható engedély. Az engedélyesek a fent jelzett égetett szeszes italoknak kis mértékben való elárusítását legfeljebb 0.1 literig terjedő ürmérettel bíró poharakban gyakorolhatják. A nagyobb és a műveltebb elemek által látogatott kávéházakban, az említett poharzás mellett még a honi finomabb asztali csemege és külföldi boroknak,

továbbá honi és külföldi sörnek zárt pa-lackokban, az üzleti helyiségben leendő elfogyasztás céljából való elárúsításra is adható engedély. Más kimérés nagyobb ká-véházakban sincs megengedve.

— **Ésködv.** Petrovics Mihály vízi szent-györgyi róm. kath. kántortanító e hó 5 én esküdött örök külséget Bayer Mária kisasz-zonyinak Pécsváradon

— **Helybeli** jótékonykezélu nöegylet a npokban Bernyák Károlyné elnöklele alatt választmányi ülést tartott, melynek főbb tárgyai voltak: 1. Molnár Józsefné volt egyleti alelnök és Mencsey Károlyné vá-lasztmányi tag a t állásaikról lemondottak; a lemondások sajnálattal tudomásul vétet-tek 2. Az egyle. mint minden évben. ugy az idén is több szegény, de jó magaviselettl és szorgalmas tanulót lábbelivel lát el. Sze-gények részére pedig néhány öl fát szerez be. A beszerzésre szivesek voltak vállal-kozni Tóth Lajosné és Bernyák Károlyné.

De bár szerettünk,
Mégis feledtünk,
En is, 6 is.
Dehogy volt igaz a vers. Dehogy. Hanem Keszérü Márton költői hangulatban volt.
Az s hosszuarczu varrólánny vitte el a szívét, a ki ott lakott vele szemben az udvaron. Mi áll-ott volna utjokban? Egy párrá lettek.
Aztán éltek boldogan, zajlatan életet. Néha-néha azonban Keszérü urból kitör a legényvér s ilyenkor aztán egy-egy elilkolt forintnak a nya-kára hagott. Amde hogyan? Ez volt a veszte.
Azzal a jámbor hazugéagsal állott ilyenkor elő, hogy neki fontos hirlapi küldetésben kell el-járni s tudósítást; riportot kell szerkesztenie. Az asszonyka hitte a jó szót, a mig egyszer aztán jó társaságba nem keveredett a jó ur s egy kisáé inspirálva téli kabát nélkül jött haza. Kitudódtott minden s a riportot egyszer s mindenkorra betil-talott.
Ez volt a zseni utolsó föllobbanása. A láng elaludt a posványban.
Beállott a sötétség.

I r o d a l o m.

Lapunk e rovataban ismertettél művek, la-punk kiadójanál - Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében megrendelhetők.

— A Magyar Nemzet Törénéte tiz kötetben. Millenniumi kiadás. Két évtizednél több mult el azóta, hogy Magyar Hazánk történelméről az utolsó nagyobb szabású, s az egész anyagot összefüggésben tárgyaló mű megjelent. Ezen hosszú időn át a művelt nagy-közönség panaszkodott, hogy számára történe-szeink alig produkálnak valamit. Ennek daczára azonban az évek még sem multak el eredmény-telenül, mert tudósaink azon eszmétől vezetve, hogy történelmünket ki kell vezetnünk a mese-szerű hagyományok viágából, valóóságos hangya-szorgalmat fejtettek ki a történelmi kultók felde-ritése, átkutatása, kiadása és magyarázása, és számos kisebb-nagyobb vitás kérdés megoldása körül, ugy, hogy százakra rug azon tudományos becsü kötetek száma, melyek két évtized alatt nem az olvasóközönség, hanem a kutató történe-tudósok használatára megjelentek. Ugyancsak ezen idő alatt fejtettek ki történetíróink nagyobb és behatódó munkásságot művelődéstörténelmi munk-jának lefelerítése körül, és azóta foglalt feret iro-dalmunkban a történelmi munkák illusztrációja is, mely a történelmi alakokat s eseményeket. vala-mint a műtörténelmi alkotásokat is szemlelhető alakban mutatja be az olvasónak. Ezen fárdsá-g s külvő sikerekben meddő munkásság fényes eredményeket mutathat fel, mert ennek köszön-hető, hogy mo-t, midőn hazánk ezeréves fenn-állásának ünnepét megülni készülünk, történe-szeink eljurtak odáig, hogy nemzetünk ezeréves törté-nétét mind feldolgozás, mind külső kiállítás tekintetében az ünnepélyhez méltó alakban mu-tathaják be a közönségnek. E nagy előkészüle-teknek köszönhető, hogy most, midőn a kormány az országos kiállítás s számos állandó alkotás, s varmegyes és városok kulturális intézmények létesítése s a történelmi emlékek művészi meg-örökítése által vesznek részt a nemzetek été-ben annyira ritka ünnepélyen, a magyar nemzet minden egyes tagjára nézve is megadatik a lehe-tőség arra, hogy saját házi tűzhelyén emelheszen emléket az ezeréves küzdesnek, a nagy esemé-nyekben és nagy tanulságokban oly gazdag nem-zetét multnak, hogy a magyar nemzet történelmétől oly remekművel szerezheszen meg, mely mint a millenniumi ünnepségek legállandóbb emléke késő utódai előtt is az ő hazafias érzésének tűn-dökli bizonyítékát képezze. Eppen ez indította az Athenaeumot arra, hogy a millennium alkalmából közzétegye. A Magyar Nemzet Történe-tét a legregibbidők től napjainkig Tiz nagy 8adrét alaku vaskos kötetben. Több ezerre menő illusztrációkkal, szines képmellek-lettel, szövegképekkel, térképpel. facsimilékkel s a legkitünőbb festőművészek történelmi alkotásainak reprodukálásával. Az anyag bősége, a források gazdsága, s részletek a kritikai kérdések tisztázása ma már csaknem lehetetlennek teszik, hogy ezt a feladatot egy ember oldja meg. Ez a meg-gyöződés birta a kiadó társulatot arra az elhatá-rozásra, hogy kiválóbb történetíróink közül éppen azokat kik egy-egy korszak tanu-mányozásának szentelték idejüket, közreműködésére felszöllítsa és így minden egyes korszak megírására egy-egy ki-váló erőt nyerjen meg. Így jött létre a Millen-niumi Történet, mint a tudomány színvonalán álló s a meillett bárkinek is élvezhető olvasmányul szolgáló nagyszabású nemzeti vállalat. A műnek egyseges szerkesztését Szilágyi Sándor, történet-

írásunk régi bajnoka vállalta magára: a gazdag képanyag kiszemelésében, a megfelelő művészi reprodukcionális eljárás megválasztásában pedig kiváló szakembereink fogják őt támogatni. E tekintetben a Millenniumi Történet minden ha-sználó irányu magyar vállalatnál gazdságabb és fényesebb leend. A mű beosztása a következő: I. kötet: Bevezetés a Magyar Nemzet Történeté-hez. Irja Vassary Kolos herczegprimás. — Pan-nonia. Irták Fróbtlich Róbert és Kuzsinszky Bálint. — A vezérek kora. Irja dr. Marczali Henrik, II. kötet: Az Arpádok kora. Irja dr. Marczali Henrik. III. kötet: Az Anjouk kora. Irja Pör Antal. — A luxemburgi-haz. Irják Fe-jérpataki László, dr. Schönherr Gyula egyzers-mint segédszerkesztő és Czobor Béla. IV. kötet: Mátyás király. — A Jagellók kora. Irja Fraknoi Vilmos, V. kötet: A Separatio. — Habsburgok és Báthoryak. Bocskay. Irja Károlyi Árpád. VI. kötet: kötet: Küzdelem a nemzeti önállóságért. 1608—1690. Irja Angyal Dávid, VII. kötet: II. Rakóczy Ferenc kora. Irja Thaly Kálmán. VIII. kötet: A hanyatlás kora. 1712—1815. Irja dr. Marczali Henrik, IX. kötet: Az újjáébredés kora. 1815—1848. Irja dr. Ballagi Géza. X. kötet: A modern Magyarország. 1848—1849. Irja dr. Marczali Henrik. — Millenniumi epilog. Irja dr. Jókai Mór. A Millenniumi Történetet egyelőre füzetekben és pedig hetenkint megjelenő harminc kraj-czáros füzetekben fog megjelenni. Minden füzet az illusztrált szövegen kívül 1—2 külön mellek-lelet is tartalmaz. Az egész mű 10 kötetben, vagyis 20 füzetben lesz teljes. Ara tehát köte-tenként füzve 6 frt, — diszes félbörkötésben 8 frt lesz.

Nyilttér.*

A helybeli keresk. ifjusági egylete f. hó 4-ik mulatságán meglepő dolog volt, hogy német szövegű dailal gyönyörködteittek a közönséget s horvát nemzeti színű asztalkendők diszelegtek a vacso-rai teriektnél.

Ha magyarosítani akar e kör, végezze ezt lsten igazából: a nemzeti érdek előmozdításának örve alatt pedig a nemzetiség ellen működni megvetésre méltó eljárás.

Ezen szerény, egyéni nézetemet vagyok bá tor a közönség szives tudomására adni. S. F

*

A szerk. megjegyzése. A kereske-delmi ifjak egyesülete ellen lapunk mai számában megjelent nyilttéri közleményre, a következő megjegyzni valónk van: 1. A nyilttéri közlemény megjelenését — bár mennyire is óhajtottuk volna, — két okból nem volt módunkban megakadá-lyozni: Először, mert ha minem adunk annak he-lyet, a beküldő többször ismételt kijelentése sze-rint, a napilapoknak küldötte volna el panaszát; másodsor, mert a vélemény szabad nyilvánításának bizonyos határokig nincs jogunkban útját állani.

— 2. Az igazság érdekében kötelességünk kijel-enteni, hogy lapunk szerkesztősége, a mely kép-viselre volt az estélyen, hazafias dolgában nem észlelt semmit sem, a miért a rendezőség megro-vást érdemelt volna. Sőt ellenkzöleg A programnak minden egyes pontja magyar volt, va-csora közben a pohárköszöntők magyar nyelven mondaták s a társalgás is, főleg a fiatalág közt, magyar nyelven folyt. A tény az, hogy vacsora után egyik szobában saját jó kedvből egy fiatal ember egy német couplet énekelt, a mit többten pisse-góssal fogadtak, az elnök pedig az éneklést betil-totta. A horvát színű papir asztalkendők nem lát-tak. Ha voltak, bizonyára nem tudatosan és cél-szatosan rendelte meg azokat a vendéglős. Ismétél-jük, hogy a nyiltterező urnak ez alkalommal sem-mi oka sem volt az egyesületet hazafiatlansággal vádolni. Ha pedig egyéb okok a rugói, a keresk. if-jak egyesülete iránt érzett ellenszenvének, azt más uton és más alakban is megtehetné volna.

* Ezen rovat alatt közlötték nem vállal fe-lelőséget a Szerk.

C S A R N O K.

U t o l s ó r i p o r t.

Irta: Halász Lajos.
Vége.

Történt azonban, hogy falragaszok olvasása közben szemébe ütött, hogy egy új képes la-pokletkesik. Elmegyek a szerkesztőségébe, gondolá. És elment. És abban a nedves szobában, a mely a „szerkesztőség“ diszes táblájával ékeskedett, megszerződötték havi husz forintokért s ezért kötelese volt a lapban megjelenő képekhez szöveg-et írni.

Az ifju titán kétségbeesve fogadta az ajánla-tot, de lelke mélyen el volt tökélye, hogy majd ír ő olyan szép, olyan zseniális szöveget a ké-pekhez, hogy mégis csak megismerik.

De az ideálisok sorsa a földön igen sajná-latra méltó, Keszérü Máté leült asztala mellé s várta a képet, melyhez ő a szöveget fogja írni. Meg is jelenik egy rongyos, szurtos szedő-gyerek. — Horom a képet! — sapitja.

— Ide vele — szól igaztoltan az ifju.

A gyerek odaadja s elmegy. Keszérü Máté a bemázolt papírra tekint. Föl-kele, odavisi az ablakhoz. Még mindig nem tudja mi az. A szerkesztőnek nem mer szólni, fél, hogy nyomátalannak tarja. Eh, utóvégre is valani rájéknak látszik. Irjunk a csendeletről valamit. Ilyenformán.

U magasztos szent magány, milyen hivatógat ez az ünnepi csend! Mint vágyik a szívem ily nyugodalmas, kies helyre. — Szinte látjuk, mint telik meg az emberek saive e helyen, mert van-e szebb díja az emberi törekvéseknek, mint meg-nyugodni, az áldott helyen?

Leírta s másnap megjelent a kép alatt, a kép pedig egy örület ábrázolt, a mint ketreczéb-ben ülvőtöz.

A csapás majdnem elvette Máté esztét. Nem is mert a szerkesztőségbe menni. — Azonban a szerkesztő ur az utcán fogta el.

— Pompás! Kedves barátom, ön megalapi-totta lapom híret. Vasárnap benne leszünk az összes élelapokban. Milyen reklám! Milyen reklám! Jöjjön egy piccolló kapuczinerre, fizetem.

Ez fölemelték a fizetését öt forintra.

Ez volt életében az utolsó sugár, egyszer villant feléje az érdeklődés napsugára, aztán le-nyugodott. Lett csendes napdjás, estéinkint meg szöveget írott a képek mellé. Most már megtudia látni az alakatlan kefélenyomatból is a képet. Pedig a szeme sokat romlott azóta.

Egyszer aztán az történt, hogy valami me-rengő léányt mutató kép alá oda írta Máté az ő hangulatát, ilyen formán:

Virágot adtam.
En is, 6 is.
Es mit kaptam
Könyvembe raktam,
En is, 6 is.

8 srednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:
Kajšara Fischel Filipova kam se predplata i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na polo leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obzname se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Nekaj malo štatistike.

Glasom službenog rezultata zadnjeg pučkog popisa od ljeta 1890 živi vu austrij kom Primorju (Istra, Trst i Gorica) vu vsem 659.280 dušah a od tih je 294.580 ili 44.7 procentov Talijanah, 207.163 ili 31.2 procenta Slovenacah, 141.177 ili 21.4 procenta Horvatah i 15.206 ili 2.3 procenta Nemcov, doklam ostatak otpada na druge narodnosti. Na tom se anda teritoriju nahadja vu vsem 52.8 proc. Slavenah, 44.7 proc. Talijanah (ogromna većina vu Trstu) i 2.3 proc Nemcov.

Glasom istog službenog rezultata živi vu Stajerskoj, Koruškoj, Kranjskoj i vu austrijskom Primorju 1,814,942 Slovencov, 141,908 Horvatov, 1,147,794 Nemcov i 295,408 Talijanah.

Za ovo ljudstvo obstoje na ovom teritoriju 14 nemških gimnazijah i 8 nemških realkah. Slovenci imaju 2 mešovite gimnazije i mešovitu realku, Talijani imaju 2 gimnazije i 1 realku, Horvati nemaju nikaj.

Vu tih školah vući na gimnazijah 2729 nemških i 1848 slovenskih dijakov, na realkah 1222 nemških i 280 slovenskih dijakov.

Razmerje vu českih zemljah je sljedeće:

Vu Českoj živi 3,644,188 Čehah, 2,049,011 Nemcov i 5039 Poljakov; vu

Moravskoj 1,590,513 Čehah, 664,168 Nemcov; vu Šlezkoj 129,814 Čehah, 281,555 Nemcov i 178,134 Poljakov.

Ukupno živi vu tih zemljah 5,364,515 Čehah, 3,004,734 Nemcov i 183,153 Poljakov.

Vu celoj austrijskoj polovici monarkije (Cislajtani) živi 8,461,580 Nemcov = 36.1%, 14,118,922 Slavena = 60.1% (5,472,871 Čeh, 3,719,232 Poljaka, 3,105,221 Rusin, 1,176,672 Slovenca i 644,926 Horvatah i Srbah, 675,305 Talijanah i Latianah = 2.9% (vu Dalmaciji samo 16,000), 209,110 Rumunjah = 0.9% i 8139 Magjarah.

Vu magjarskoj polovici monarkije (Translajtani) živi vu magjarskih službenih podatkih 7,431,063 ili 42.5%, Magjarov, 4,925,026 ili 29.0%, Slavenah (2,604,176 = 14.9% Horv. i Srbov, 1,937,517 = 11.9% Slovakov i 383,323 = 2.2% Rusinah), 2,591,947 ili 14.9% Rumunjah, 2,106,298 ili 12.0% Nemcov ter 100,000 dušah drugih narodnostih.

Prema vsemu tomu ukazuje nam se ova konačnaslika celog pučanstva monarkije Austro-Magjarke:

Slaven skupa	19,043,938 (46.30%)
Nemec „	10,567,878 (25.56 „)
Magjar „	7,439,202 (17.99 „)
Rumunj „	2,801,057 (6.77 „)
Talijan „	675,000 (1.63 „)
Skupa	41,345,118 (100.00%)

Po veroizpovjesti ukazuju nam se po zadnjem popisu sljedeći rezultati:

Rim.-kat. ukupno	27,759,000 (66.7%)
Grk.-kat. „	4,481,000 (10.8 „)
Grč.-izt. „	3,178,000 (7.6 „)
Evang.-lut. „	1,642,000 (4.0 „)
Unit.-kalv. „	2,368,000 (5.7 „)
Židovah „	1,866,000 (4.5 „)

Gospodarstvo.

Izgon marhe vu jeseni,

Kak nasupe hladne jesenske noći ili se pojave mrazovi, ne valja blago goniti na pašu. Treba pričekati, dok sunce osuši i ogréje travu. Ako se dela protivno, prehladila se bude marha i zbetežati. Vu to doba treba po malo privučala blago na krmljenje vu stalah, i to da se marha pridržava po dulje vu stajah i da mu se vse malo po malo obilneše daje suhe krme.

Sejajnje šalate vu jeseni.

Da dobimo za dođuće ljeto kaj raneše šalate, dobro je, da se posija kasno pod jesen, ar bu seme nekoliko tjednov prvje nihnuo, nego ono, koje je posejano na protuljetje.

Da se zelje nepokvari.

Da se zelje nepokvari, najbolje se je vsaki put, kad ga vadis iz kace (lagva)

ZABAVA.

Čudnovita mudrost.

Više krat koja prokšena tvrđnja dobro izpadne, više krat košta kaputa, a više krat i kože još k-kaputu. U ovom slučaju, kojeg ću vam sad pripoviedati, koštala je samo kapata.

Tri veseli dijaki, koji akoprem niti pre bite pare nisu imali u žepu, jer su sve profuckali; navrnuli su se na svojem putovanju u jednu krčmu misleći, da svojom mudrostjuma već iz tog nepovoljnog stališa, koj se drugač glad i žedja zove, nekak izkopali budu, bez da bi morali kakvi navadni lumpi, bez da plate vući. U to ime njim je baš dobro došlo, kad su stupivši u krčmu spazili, da je liepa i mlada krčmarica sa na domaj. Oni si anda zapoveju jesti i piti, te su malo na po času i postali široke volje. Med sobom pek su pričeli čudnoviti mudri spomenek voditi: koliko najpre hiljad ljetah već sviét stoji i koliko hiljad još stal bude, te kak svaku deset hiljadu godinah ono isto biva, kaj se je pred deset hiljadah godinah zbivalo, a da se bu opet ono isto posle deset hiljadah

zgodilo i to on isti dan i istu vurom. „Ja se dobro još siećam“ — veli jedan proti krčmarici — „kak smo mi tri pred deset hiljada godinah, isto tak kak danas, ovde pri vas pili i jeli, potlam smo svi skup jedan za drugim umrli i sve se je promienilo te promienjajuć se opet na to došlo, da se u tih deset hiljadah godinah opet svi narodili i sve je opet onak postalo, kak je i onda bilo“.

Krčmarica, koja je na strani živala, pažljivo ih je poslušala, te kad su pričeli tvrditi, da oni to sve iz najvučeneših knjigah znadu, činilo se je, da im i vieruje. Njihov spomenek je još dugo trpel i čim su više opazili, da im krčmarica sve vieruje, tim su više pečenke i vina si zapovejali, tak dugo, dok je već i prek sedam forinti na krajdi stalo. Kad su se najeli i napili, išli su s farbuom van, jer novac imali nisu. Anda su se sad na neki fini način iz škripca morali zvleći. To pak njim je baš dobro došlo, da su videli, da im krčmarica njihov mudri spomenek vieruje.

„Draga gospa krčmarica“ — pričme sad jedan izmed njih: — „Znašemi novci za sad zlo stoji, jer je do vas puno krčmih bilo, jerbo pak smo opazili, da ste vi jedna vrlo pametna osoba se, nadjamo, da kakti stari prijatelj i ovde kredit dobimo, i ako vam je prav, tak vam mi za deset jezer liet, kad opet dojdemo, kak ste to predi čuli sve pošteno hoćemo naplatiti.“

Mudra krčmarica to nije za zlo vzela, bila je podpuno zadovoljna te ju je vrlo veselilo, da su gospoda dijaki s-onim malim, kaj je tu bilo, bili zadovoljni. U tom se je medjutim potajao pred vrata postavila i gospodu zaposila, da bi tak dobri hoteli biti, pak bi sada medjutim svoj dug od preko sedam forinti, kojega su pred deset jezer liet, kad su ovde bili napravili, hoteli platiti, jer kak sami tvrde, da je već sve tu bilo kaj bu došlo.

Na njihovu nesreću stupi u taj hip domaći birova još nekolikemi poštuvanimi seljaki u krčmu, za da u svem poštenju koju kupicu vina zajedno popiju. To vloveljenim vtičekom nije bilo baš po volji, jer je sad odmah odsuda bila službeno izrečena. „Dosta je pošteno, ako netko nekoga deset jezer godinah va platež dugo čeka i to bez interesa, zato gospoda imaju svoj stari dug odmah izplatiti ili svoje kapute u zalog ostaviti. I ovo zadnje je moralo biti, a krčmarica im je obećala, da kad za jezer liet opet dođu te budu tolje pri penezi, negoli su danas, im sve, komad po po komadu, natrag predati i onda im opet dalje kreditirati.“

vleješ vu rasol kupieu zganice. To vćini 4 ili pet put, pak ti se zelje nebude pokvarilo.

Jabuke.

Jeden francezki doktor veli, da jahuke, kad ih jemo pred ili po jelu, hasniju vrlo probavi. Jabučna kiselina podpomaže probavu, jači želudca. I najslabeši zeludec podnesel bude kuhane jabuke, ako nemse da podnese sirove.

Kak se more razpoznati star i zajec od mladoga.

Staroga zajca od mladoga razpoznal budeš po ovom: Mladoga zajca su novti črni, spičasti i vitki, a staromu zajcu su novti na zadnjih nogah sivi.

Treba i na ovo, da se pazi, ako su su zajcu oči skopljene, onda je to znamenje, da je zajec već nekoliko dnevoiv vubijen.

KAJ JE NOVOGA?

Behringov krvni serum proti difteriji.

Klub bečkih apotekarah dokončal je prešštnu subotu, da se ima Behringov krvni serum proti difteriji prolativati broj 1. flašica za 5 for., br. 2 po 7 for. 60 kr. i br. 3 po 12 for. 50 kr. Medtimga je došel apotekarom odpis ministerijuma, kojim se dozvoljava, da se ovaj krvni serum more prez zaprek prodavati doktorom vu apotekah, pokedob on nije tajno sredstvo, nego vračstvo zgotovljeno bakteriološkim putem po poznatoj metodi. Pri tom se imadu apotekari držati postojćib zakonskih propisah. Izravna naručba zalihc ovog sredstva po doktorih i privatnih osobah dozvoljen je samo uz dozvolu političke oblasti. Dobavljenje iz inozemstva dozvoljena je samo iz onih fabrikah, gde se krvni serum pod garancijom prizvanih stručnjakov prodaje. Naredba naročito spominje kakti takove fabrike: „Farbwerke Meister, Lucius und Büning in Höchst a. M.“ — „Chemische Fabrik auf Actien vor. oals Schering in Ber-

lin.“ — i Pasteurov vu Parizu. Glede čuvanja krvnog-seruma ima se strogo paziti na to, da on ostane vu jednakoiv nizkoiv temperaturi, da nestoji na svetlu i da pospravlja na vrlo čisto mestu. Ako bi se opazili tragi kvarenja, nesme se prodavati. Doktori imaju osobito pripaziti na betežnike, kojim su ostrcali krvni serum i vsaki pojav pronotirati. Oni su odgovorni za svaki korak, kaj ga činiju. Poleg toga imaju se pobrinuti, da se vsigili izpelja lokalno razkuživanje, gle bi se difterija pojavila.

Zanimat hoće morti naše čitatelje, da im povemo, kak se pripravlja taj za vračstvo serum. O tom je do vezda poznato ovo: Kad se difterijski bacili uzgajaju vu bouillonu, iz te se kulture odčeli intenzivni gift, koji je upravo zrok betega. Vezda raztopi li se ovaj gift vu karbolnoj kiselini, a od te raztopine točno izmjerena doza injecira pod kožu životinji (konju itd.), onda nastupi lehki beteg, koj hitro prejde. Tak se ustercava nekoliko meseci, rabeći vse vekša vnožinu gifa, a životinje se na taj način vse više i više imuniziraju, to znaменуje one poleg pravoga baratanja prez znamenitešeg čšćenja podnašaju vse jakšu vnožinu gifa, i to četiri puta od onoliko, koliko bi odmah usmrtilo životinju, skojom se nije tak baratalo. Velika je zasluga Behringova, kaj je razpoznal, da vu krvi životinjah, vu koje se tak ustercava im tvar (antilozin), koju more digaut odstraniti dšlovanje gifa. Pusti li se ovim životinjam krv, ter ostavi li se krv na mru, onda opat neju na dno čerleni děci krvi, doklam nad njimi ostane tekućina. Ta tekuć na je serum, koja se zevsema jednostavno odlije. Tekućina e lehko žuta, a vu sebi zadržava protugift, difteriju antiloksin. Taj serum, koji se tak dobije, je Behringovo vračstvo proti difteriji.“

Novo sredstvo proti tuberkolozii.

Kak se javlja, doktor Vquerat vu Genfu, vučnik tajnog savjetnika Kocha vu Berlinu, bavi se već duže vremena novim zdravstvenim sredstvom proti tuberkolozii, ter je sa svojim izprobanjem sa oselskim (od osla) serumom počul vu istinu nenavadna uspehe. Dr. Vquerat dal je na znanje vezda od 25

slučajevah, vu kojih je vračil tim sredstvom, ter ih je od svih već 14 ozdravilo. Navadnu kroničnu tuberkolozu po mnenju spomenutoga doktora moći je vručiti samo injekcijom seruma takove životinje, koja je imuna proti tuberkolozii. Takova je pak životinja osel, kojemu se more vsa sila tuberkoloznog bouillone injicirati, a du ne zbeteža. Za šest, tjednov po takovoj injekciji iznikneju pri njem vsa znamenja betega; njegov anda serum ima svojstvo, da zapreči pojavu tuberkolozie,

Potrošek šibicah.

Nejma gotovo stvari, koje bi se toliko pravilo i toliko trošilo, koliko su neznaatne, m.e, no ipak toliko znamenite šibice. Kuliko se potroši tih šibicah, nemore se lehko ustanoviti, ali jednomu uredu vu Berlinu, koji se bavi odpremom ove robe, pošlo je za rukom, da složii ove makar ne zevsema podpane broj: Vu Europi potroši ih se poprek na jednu glavu sedem kemađah, a to iznosi poprečno do dvě milijarde, šibicah (žigicah) na jeden dan, a na jedno ljevo 730 milijarda! Te šibice prodane jedna poleg druge, predstavijale bi duljinu od 36,5 milijarda metrov, koji bi 829 put omotali zemlju, 6000 šibicah stane na jeden kilogram, anda na dan 300 000 kilogramov šibicah. Pokedob Kubični meter jaševine, najbolše drěvo za šibice, vaze 300 kila, to treba 400.000 kubičnih metrov drva, da se pokrije potreboča šibicah vu Europi za godinu dana. Samoga fosfora potroši se na šibicah 210.000 centi za ljevo dni. Ako se troškovom za fosfor priračuna trošak za drěvo, a plaća za delavce samo 18.000 forinti, to iznosi vřednost šibicah za godišnju potreboču vu Europi do 120 milijuna forinti. Dodati nam je na koncu, da tu nije priračunan strošek za škatulje, spremanje, papir, pečatni vojsk itd.

Kak listja i trave.

Vu Almeriji blizu Barcelone vu Španjolskoiv živi nekoj Benitez, koji je imal sa jednom sam zakonitom tovaršcom 32 dece. Od tih ima ih 26 živih, najmre 20 mužkarcov i 6 ženskih. Oženjeno ili je 14, jeden

Vkradjeni vilahen.

Dva stepihlebi su se dogovorili, da budu u selu N. jednu šalu napravili, koja im bude svedočanstvo; kak su oni vještitati i da med ostalemi svojemi tatbinami, koje su izbilja počinili, znaju i takove zpeljati, koje makar da su i kaštige vriedne, ali su tak smiesne, da nikomu niti na pamet nebi došlo nje za to iti tužit.

Peter i Pavel su se dogovorili, da budu s-Andrašom komediju napravili, kojoj se bu sviet još dugo i dugo vriemena smejal, a to ujim je tim laglje na pamet došlo, jer baš u ono vrieme se je u rečenom miestu puno tatbine dogadjalo i svaki dan se je moglo o novih spominati bez da bi itko bil tate mogel vloviti. Naravski, da su ove u istinu tatbine Peter i Pavel počinjavali, ali ih nitko nije mogel vloviti. Sada pak su se dogovorili, da hoćeju jednu takova iz šale i koja bu dosta smiesna, počiniti.

Andraš anda dobi jednog dana lista bez podpisa, u kojem je bilo sliedeće pisano: „Andraš! Budite počemši od denes noći na oprezu, jer su se dva tati zavadjali, da bu jedan od njih vilahen izpod vaše žene vkral tak, da vi to zapriečiti nebudete moguć.“

„To su pravi dva lopovi“ — veli u sebi Andraš — „Jedan se vadlja, da bu vilahem vkral, a drugi ga evo prepovieda, za vadljingu nedobi.“ I sad je Andraš pričel zkzozeše spati nego prije.

Taki drugu noć zatim se lopovi došulja, u čez zavrtje i vrt u dvorišće, Peter metne lojtru na oblok Andraševie sobe, tak g'asno, da je ov to u sobi moral čuti, a Pavel se je skrill za stup, koj je tik vrat stal. Kad je Andraš štopot lojtre začul, stane se iz postelje, vzeme u ruku omašnoga oščeka, jer je rekel, da je to najbolša pištola, koja je uvijek nabita a nikada nezataji, pa se postavi k obloku. Peter ide po lojtri po malo gore, ali pred sobom riva iz canjkov i slame napravljenu figuru, sličnu čovieku. Na jedan krat se glava te figure pokaže na obloku, a Andraš misleći, da je to tat, zamahne oščekom i silno ga po glavi ošine. Peter zakričel, kak da bi njega bilo dosegnulo i pusti strašilo iz lojtre na zemlju opasti, sam pak hitro doli zlěze te se za kuću skriva. Kad je sve tiho postalo, veli Andraš u sobi: „To nekaj nije dobro, najprje je zakričel tat, a sad je sve tiho, moralo se je zlo p ipetiti, idem poglednuti, kaj se je to dogodilo.“ I on izide na dvorišće. Čim je črez vrata van stupil, potegne se Pavel, koj je za stupom pri vratih stal, čez sada otvorena vrata nuter te ide izrave

u sobu, u kojoj je žena vsa u strahu na postelji ležala,

U sobi je bila tmina i Pavel mrmļajućim glasom veli ženi: „Žena, ov lopov je mrtev, a premisli si samo, ti je odbornikov sin Joška. Daj mi hitro vilahen izpod sebe, da ga vu njega zamotan i umeku odnesem i tam zakopam, jer ako se zezna, znaš kaj me čeka.“ Žena hitro vzeme vilahen iz postelje i preda ga svojemu umišljenomu mužu, jer Pavel je tak podmuklo govoril, da ona nije mogla razpoznati, da to nije glas njezinoga muža.

Komaj da je Pavel s-vilahnom vani bil, dojde Andraš u sobu i smejuć veli: „Ah, em je samo nekakova komedija sve skup, tat je iz canjkov i slame.“ Sad ga žena ali zaptita, koja je na samom strožaku ležala: kam je vilahna del, kojega mu je malo prije dala.

Sad su mu se tekar oči odprle i zavikne: „O vi nesrečal lopovi, tak ste mi ipak vilahna izpod žene vkrali, kak ste mi to u listu pisali.“

Em. Kollay

od tih ima 11 dece, a ostali po 7 ili 8. Vsa rodbina broji preko 100 kotrigov.

Nova nošnja vu Englezkoj.

Vežda se vu Englezkoj razpravlja o vrlo „važnom“ pitanje: jeli smiju najmre žene nositi hlače? Negda sramežljive Albionske keeri nisu podufale niti izvustiti te reči, a den denes govore samo hlače. Ako se ta nenadnja prememba ženske sramežljivosti more nazvati „pokvarenostj“, to je onda toj pokvarenosti kriv sport, ar denes već žene vadasijsu, halasijsu, veslaju, voze se na biciklu itd. Ponajprije došlo je vu navadu pri biciklistinju, tobože zaradi komoditeta, da nose tak zване: „knickerbockerse“, spodobne turskim dimlijijam (hlačam). Pitanje anda glede biciklistanjah bilo bi konačno rešeno, nu vezda je na jenkrat ustalo „gospojinsko družtvo za poboljšanje nošnje, kojemu idu na ruke velikašice, ter potrebuje, da bi gospe domaj i zvun hiže, vu salonu, vu teatru smele takaj uositi spomenute knickerbockers.“

Zakaj se pri zévanju postavlja ruka na vusta?

Jedne englezke novine imaju za to regulu pristojnosti ovo tolačenje: Pred 400 ili 500 ljet sirilo se je praznovorje po Europi, da vrag neprestance šuta, kak bi došel vu ljudsko telo. Vrag je zveksinom vlezal črez vusta; ako bi dugo čekal ponukal bi človeka, da zévne, pak onda brže bolje bolje nter. Zaradi toga su se ljudi prvije prekriži li kak bi zévnuli, da preplašiju vruga. Muži vu Španjolskoj i Italiji orižaju se i vezda, doim su drugi toga se stavili, ter se čuvaju od vruga tak, da postave ruku na vusta. O va pripovest toga Engleza dosta je ljepa; vnu postavla se iz same pristojnosti.

Zimovanje kraljice.

Bečke novine javljaju, da su za zimovanje kraljčinu ovih dnevov vč njene konačne odredbe. Kraljica bu po svojoj navadi sprevedila zimu na jugu i to vu Algiru. Koncem ovog meseca kraljica bu odputovala vu Algir i ostati ondi do polovice marcisa. Na protuljetje povrnila se bude kraljica na Krf, kam bu i došla s decom princeza Gisela. Vu majušu dojde opet kraljica vu Beč.

Podignimo krmu.

Žalostni se dani pokazuju letos gospodarom. Nē je dosta, da nē je mnogo prirodilo, pak još neimani čene, nego je to najveksa neprilika da i blago malo ima krmе. Borraes mnogi vre već vezda su zabrinuti kak i cim budu si blago črez zimu prehranili.

Zabrinutost medtjim nepomaže nepriliki ništ niti nedonese hasna, zato na mesto raztuženja bolje bude, da razmišljavamo, kak bi se iz neprilike izvukli, i nakoliko je samo moći, si pomogli.

U ovom listu je mnogo dobri navukov bilo izrečeno glede toga sada te ja samo na par stvarih želim gospodarske druge uporiti. Moguće, da ov, on hasna uzme.

Anda najprije to velim, da polag izkušanja, da u mrzloj štali blago uvēk više krmе potrebuje, nego u dobroj toploj štali. Za uzrok tomu učenjaci to navadjaju, da životinja, kak toplinu proizvadjja, mnogo masti iz sebe prabavlja, kaj s onda shranjenjem mora opet nadomēšćivati. To pak ako blago na studenom mestu stoji, telo mu sled

naravskog zakona tim topline nastoji proizvesti, da se proti zimi obrani. Dočim, ako je štala topla, onda je mnogo menje topline prisiljeno živinče preizvesti, uslid česa mu je i menje krmе potrebno.

Takva le to prilika, kak da bi pečnica imala jako mrzlu ili pak menje mrzlu sobu razgrijati.

U prvoj je priliki naravski, da 2-3 put toliko govorih stvarih potrebuje se, kak u drugoj priliki.

I to se more iz spisah putnikov čitati, da u mrzlih pokrajinah stanujući čovēk 2-3 put toliko pojedje, kak stanovnik u vrućih orsagih. Tako poimence dočim Eskimak na litre mašće izpije, na jednom sećedem mestu 3-4 kilo mesa pojedje, za toga u vrućoj pokrajinah stanujućemu, Arabu dosta za 1dnevno hranu po koja jабuka ili kruška i jedno dvē šake riže i spodobna.

Tako je mnogom obziru na ov način i pri životinji, ako ne ravno u tak velikoj mēri, aii je to istinito, da u mrzloj štali, znatno već pojedji, ali zato ipak nē je bolje jakosti

Zato u vezdanje krmno tešnom vremena imajmo i to na brigi, da nam blašće nestoji u mrzloj štali, ar si i na taj način mnogo krmе začuvamo.

Nevelim s ovim to, gdo bi znal kakvu felu preustrojenja, da položimo na štali, nego samo to, ako poglednemo jednoga drugoga gazde, druga si štalu na mnogih mestih tak je spopusćena, vrata nisu dobro zapirajuća, da onde zima borme i kak dojd unutra i mrzli vētri fuckaju. Ali misle, da je za štalu i dobro.

Da je pako to istina, da nad ovakva nevaljana vrata, ne, da veter samo dohadja, nego da i jen del krmе izbadja onud van, ar kak sam više gore spomenul, ako živina trpi zimu, onda joj više hrane potrebno.

Ja anda velim to, da uzmimo na oko vrata na štalah sada, dok je vremena, te moremo komotno popraviti, da veter nebude mogel nad nje povolji prepuhavati. I druge falinge već sada popravimo, bile one na krovih stēnah ili gđe god.

Ako si pak na zimu štalu dobro priredimo, toje toliko, kak da za par vozah sēna krmе više imali

Gđe su vrata tenka, ondē je jako dobro i umēstno iz slame splesti takve kite na dužinu i širinu vrata te je na vrata pribiti čim zima nastane. To mnogo topline pridržava, nedopusća, da bi se štala izhladila.

Drugo kaj želim reći je pak to, da gdo još neima se karnicu takvu na kola, neka si ju priskrbe ili pak neka se njih više združji, da si nabaviju to hasnovito orudje.

Svaki more znati, koliko izjedkah i ostavkah od marhe osobito od one bole fele, odpada. Za boljih vremenah to niti nē je toliko kvara, ar se tim gnoj poveksava, ali u ovo s krmom skupim vremenu, svako krmno betvo skupo je gospodaru, ako pak sečkarnicom izreže, onda nedojde pod kvar, dočim ga b'z'će nehiti iz jaslah.

Zvan toga pak ovak izrezano, osobito pak ako se sa slanom vodom i posejami posiplje i najdrju krmu potroši mar'e, kaj bu drugatije ondē ostavilo.

Dapače i kuruzinje se more jušno srezati za sečku i to marha poje, ako se slanom vodom poškropi i spaca.

Sa svim ovim pak nesamo, da mnogo krmе pripravamo, nego i mnogo jakša i vrdnija marha nam protuletje dočeka.

S' P,

Mekaj za kratek čas.

Sram ga je.

Sudec (obtuženiku): „Kaj drhčete tak? Opažam takaj, da porumenite vsaki čas, kaj to znamenuje?“

Obtuženik: „Sram me je, da nisam do vezda bil niti jenkrat kaštigovan.“

Tak je.

Prvi dijak: „Poveć mi, Joška, gde bi ja vuru kupil? Koji je vurar najbolš?“

Drugi dijak: „Ako me poslušati hoćeš, nekupuj nikakove vure, ar nijedna nevalja. Ja sam pred četirinajstemi dani jednu kupil, i već sam ju peti da založiti morali.“

Neprilika.

A: „Poveć mi, dragi prijatelj, jeli s bil vu nepriliki, kad si Tvoju zaručnicu prosil (snobočil)?“

B: „Oh, ter i vu kakvoj! Kaj misliš, imati 500 forinti duga, a niti prebijenoga krajcara vu žepu!“

Ti meni, ja tebi.

Lajtnant: „Draga pučica, reci mi, jeli bi bila tak dobra, pak mi ovo pismece dala frajlici Anki, ali kaj nebi nigdo videl!“

Služkinja: „Zakaj ne, ako mi obečaju priskrbeti jednoga ljepoga i mladoga Ula-nera!“

Dobročudni tovaruš.

Žena: „Oh, dragi moj Jožek, denes sam srećna, ar vidim, da ti je lice pri jelu prijaznije.“

Muž: „Je draga žena, ja sam Ti denes za tu malu premembu, koju si mi priredila jako zahvalen!“

Žena: „A kakovu premembu?“

Muž: „Do vezda bila je juha navēk presoljena, a pečenka zgorēta, a ve je pečenka presoljena, a juha zgorēta.“

Iz dēćinskog svēta.

Stric: „Poveć mi Ivek, zakaj se ve plačeš?“

Ivek: „Ar imam tuliko kolačov, da neznam, gda je bum pojel!“

Priredil:

Glád Ferencz

Dobre žepne i stēne vure za fal cenu moći dobiti pri Pollak Bernatu vurarvu ve Čakovcu (Pijacj Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravak za fal-cēnu.

LOTERIJA

Grac 3-ga novembra 1894

64 22 35 85 30

Gabona arak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	5.75	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrž	4.35	— 4.80
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.20	—
uj	novi	5.30	— 6.29
Árpa	Ječmen	5. —	— 5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8. —	
Sárga » »	» zuti	6.80	
Vegyes » »	» zmēšan	5.75	
Lenmag	Len	10. —	
Bükköny	Grahorka	6. —	—

Nyilttér.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és minázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

1893-94-iki

termelési évad.

Budapest vidéki

magyar királyi pénzügyigazgatóság

67642.

X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros czégek.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1893-94. termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóról szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest' 1894. aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utódai cognacgyára által az 1893-94 termelési évadban feldolgozott bormennyiség:

összegezve: 1,195,780 liter

ezután fizetett termelési adó

összegezve 12555 frt 69 kr.

Budafokon. M. kir. pénzügyőri szakasz.

1894. aug. 9.

Gurszky Rezső m. p.

szemlélsz.

Nyilvánosság elé csakis mi hoztunk tevékenységünkről hivatalos adatokat, ezzel ismételten bizonyítékát akarjuk adni ama körülménynek, hogy cognacunk megbízhatóság tekintetében felül mul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben alapított és az

* és ** cognac 1885 és 1886 ban

*** , 1888-ban

**** , 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyeztetik.

A fentiek által bizonyítékát adjuk mely kiváló szoliditással dolgozik gyárunk, és elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

megbízható és kiváló

jó cognacra súlyt fektet; a kizárólag diszoklevelekkel kitüntetett és mindenütt kapható

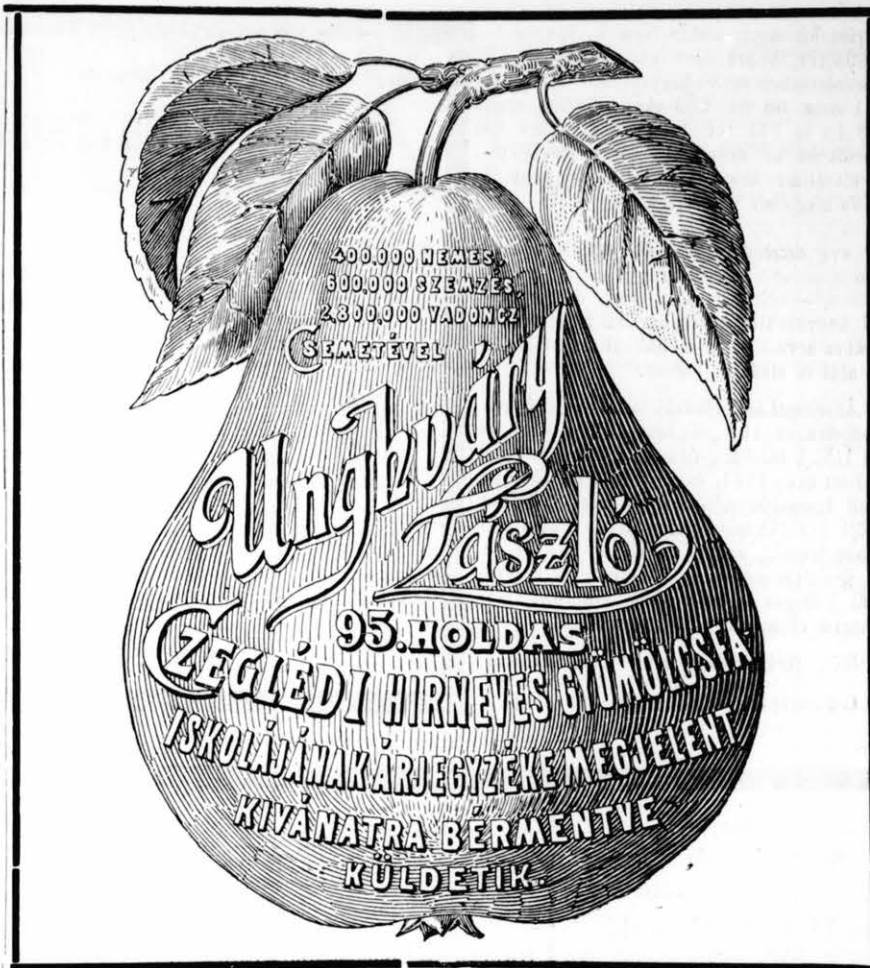
Gróf Keglevich István

coganc-ot

fogja vásárolni.

G. KEGLEVICH ISTVÁN utódai promoncri cognac és borszeszgyár igazgatósága

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.



Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és ékszerész Csáktornya n,

Főter, az új takarékpénztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó órák mellett

5115 tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

Wollák Rezső végrehajtatónak, Janniss György kedveshegyi lakos végrehajtatást szenvedő elleni 87 frt 55 kr. 'tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtatási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék — a csáktornyai

Legjobb szerkezetű svájci zseborák.

Fali ingaórák.

kir. járásbíróság területén lévő V. hegykerületi: 696. trv. 565/1. hrsz. sz. a. ingatlan 82 fűt becsértékben az V. hegykerületi 708 tkv. 551/1 hrsz. 58 fűt. 963 tkr. 551/2/a hrsz. a. 38 fűt es 974 tkv. 499/a hrsz. a. 88 fűt becsértékben az árverést ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelelt ingatlanok az

1894 évi december hó 5 ik napján délután 3 órákor.

az V. hegykerületi községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10^o/₁₀₀-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz: 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz: 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.
Csáktornya, 1894. szept. 28. 609.

Sürgönczim: Gottschlig Budapest.

Telefon 57-86

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea-, rum- és cognac-nagykereskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. sz

RAKTÁRAK:

IV. Váci-utca 6. sz.

VI. Andrási-ut 23.

A „Mandarinhoz“

„Hong-Cong városához“

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében

Kiviteli pincézék: X. Kőbánya, fűzér-utca 9. sz.

Kizárólagos bizományi-raktár Csáktornya és vidéke részére

Strahia testvér uraknál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván teák, Jamaica-, Brazíliai és Cuba rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és pal. czkokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített
MUNKÁK.

Kő-, acél- és réznyomatu
diszmnűvek.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld- és eggyömbök.

Ima- és ájtatossági

könyvek
egyszerűen és legékesebben
költe a leggazdagabb válasz-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐIMUNKÁKHOZ.

*

A „MURAKÖZ“ társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE
Csáktornya.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI ÉS OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK.
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA

a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabban eszközöltetik.

*

Megyek tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.